

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0820U100211

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 30-09-2020

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Чемерис Ганна Юріївна

2. Chemerys Hanna Yu.

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 015

Назва наукової спеціальності: Професійна освіта (за спеціалізаціями)

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 28-09-2020

Спеціальність за освітою: Інформатика

Місце роботи здобувача: Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького

Код за ЄДРПОУ: 02125237

Місцезнаходження: вул. Гетьманська, 20, м. Мелітополь, Мелітопольський р-н., Запорізька обл., 72312, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 18.053.002

Повне найменування юридичної особи: Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького

Код за ЄДРПОУ: 02125237

Місцезнаходження: вул. Гетьманська, 20, м. Мелітополь, Мелітопольський р-н., Запорізька обл., 72312, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького

Код за ЄДРПОУ: 02125237

Місцезнаходження: вул. Гетьманська, 20, м. Мелітополь, Мелітопольський р-н., Запорізька обл., 72312, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 14.35.09

Тема дисертації:

1. Формування графічної компетентності майбутніх бакалаврів з комп'ютерних наук
2. Formation of graphic competence of future bachelor's of computer sciences

Реферат:

1. У дисертаційному дослідженні розглянуто актуальну проблему формування графічної компетентності майбутніх бакалаврів з комп'ютерних наук. У процесі дослідження проаналізовано здобутки закордонних та українських вчених щодо проблеми формування графічної компетентності майбутніх бакалаврів з комп'ютерних наук, а також нормативні документи, що регламентують освітній процес у закладах вищої освіти. Отримані результати дали змогу визначити зміст поняття "графічна компетентність майбутніх бакалаврів з комп'ютерних наук", сформулювати категоріальний апарат дослідження та уточнити поняття "графічні здібності", "графічна діяльність", "графічна підготовка", "графічна мова" в контексті формування графічної компетентності під час професійної підготовки майбутніх бакалаврів з комп'ютерних наук.

Зокрема визначено зміст, сутність та структуру графічної компетентності майбутнього бакалавра з комп'ютерних наук. Як структурні компоненти графічної компетентності майбутніх бакалаврів з комп'ютерних наук було виокремлено орієнтацію на практичну діяльність, мотивацію, просторову уяву, рефлексію, емпатію, системне мислення, креативність, естетичний смак, здатність застосувати принципи ергономіки, здатність до здійснення наукових досліджень у дизайн-проектванні, здатність застосовувати модель AIDA (Attention, Interest, Desire, Action – модель, що описує кроки залучення в процес "увага п інтерес п потреба п дія") та автоматизацію вирішення задач у графічних редакторах. Поділ графічної компетентності на структурні компоненти дозволив систематизувати не тільки матеріал, що викладається, але й процес формування графічної компетентності в цілому. Визначено критерії, показники й рівні сформованості графічної компетентності майбутніх бакалаврів з комп'ютерних наук. Для виявлення рівнів сформованості компонентів графічної компетентності майбутнього бакалавра з комп'ютерних наук нами було визначено когнітивно-емоційний, особистісно-креативний, мотиваційно-діяльнісний і аналітично-рефлексивний критерії та їх показники. Використання цих критеріїв у професійному навчанні майбутніх бакалаврів з комп'ютерних наук дає змогу підвищити ефективність навчального процесу та результатів їх професійної діяльності. Для диференціювання ступеня сформованості компетентності нами було визначено чотири рівні сформованості графічної компетентності майбутніх бакалаврів з комп'ютерних наук: 1-й рівень – критичний (інтуїтивний), 2-й рівень – допустимий (репродуктивний) рівень, 3-й рівень – достатній (продуктивний) та 4-й рівень – високий (креативний). Обґрунтовано і спроектовано педагогічну технологію формування графічної компетентності майбутніх бакалаврів з комп'ютерних наук. Педагогічна технологія формування графічної компетентності майбутніх бакалаврів з комп'ютерних наук являє собою сукупність найбільш доцільних і методично скомпонованих навчальних способів, прийомів, форм професійної підготовки, принципів і правил їх застосування, послідовних методичних і технологічних дій щодо досягнення поставлених цілей професійної підготовки, інтегральним результатом якої є сформованість графічної компетентності. Компонентний зміст спроектованої педагогічної технології містить концептуально-методологічний блок (дозволяє визначити методологічні засади здійснення педагогічної діяльності); предметно-змістовний (виявляє загальні й конкретні цілі технології і змісту навчального матеріалу та навчальних дисциплін та являє собою інформаційно-освітні матеріали, що дозволяють ефективно формувати графічну компетентність), організаційно-процесуальний (містить опис використання технології і включає в себе моделі викладання, навчання й емоційно-інтелектуальної взаємодії викладача та студента), оціночно-результативний (моніторинг та діагностування результативності навчально-пізнавальної діяльності студентів) та прогностично-регулюючий (дає змогу керувати процесом формування графічної компетентності, сприяє та уможливорює прогнозування шляхів його подальшого розвитку та корекції) блоки. Запропонована технологія передбачає дослідження всіх аспектів навчально-виховного процесу від постановки цілей, проектування та організації навчального процесу до перевірки ефективності створеної педагогічної технології та відповідає основним методологічним вимогам за означеними критеріями технологічності (концептуальність, системність, науковість, структурованість, ефективність, керованість та відтворюваність). З метою перевірки ефективності спроектованої педагогічної технології формування графічної компетентності майбутніх бакалаврів з комп'ютерних наук впродовж 2017-2019 н. рр. проведено дослідно-експериментальну роботу, яка включала чотири етапи: пошуковий, констатувальний, формувальний та аналітико-узагальнюючий. Гіпотеза дослідження полягала в тому, що рівень формування графічної компетентності майбутніх бакалаврів з комп'ютерних наук.

2. The dissertation research deals with the actual problem of formation of graphic competence of future bachelors in computer science. The research analyzes the achievements of foreign and Ukrainian scientists in the formation of graphic competence of future bachelors in computer science, as well as regulations, Ukrainian and foreign, regulating the educational process in higher education. The obtained results made it possible to formulate a categorical apparatus of research, in particular to clarify the concepts of "graphic skills", "graphic activity", "graphic training", "graphic language", "graphic training" in the context of graphic competence formation during professional training of future bachelors in computer science. and define the meaning of the term "graphic

competence of future bachelors in computer science". In particular, the content, essence and structure of graphic competence of the future bachelor of computer science are determined. As structural components of graphic competence of future bachelors in computer science the orientation on practical activity, motivation, spatial imagination, reflection, empathy, system thinking, creativity, aesthetic taste, ability to apply principles of ergonomics, ability to carry out scientific researches in project design were singled out, ability to apply the AIDA model and automation of problem solving in graphic editors. The division of graphic competence into structural components allowed to structure not only the taught material, but also the process of formation of graphic competence as a whole. Criteria, indicators and levels of formation of graphic competence of future bachelors in computer science are determined. To identify the levels of formation of the components of graphic competence of the future bachelor of computer science, we have identified cognitive-emotional, personal-creative, motivational-activity and analytical-reflexive criteria and their indicators. The use of these criteria in the professional training of future bachelors in computer science increase the efficiency of the educational process and professional results. To differentiate the degree of competence, we have identified four levels of graphic competence of future bachelors in computer science: critical (intuitive) level, acceptable (reproductive) level, sufficient (productive) level and high (creative) level. The pedagogical technology of formation of graphic competence of future bachelors in computer sciences is substantiated and designed. methodical and technological actions to achieve the goals of their training, the integral result of which there should be the formation of graphic competence. The component content of the designed pedagogical technology contained a conceptual and methodological block that allows to determine the methodological principles of pedagogical activity; subject-content (identifies general and specific goals of technology and content of educational material and disciplines and is an informational and educational materials that allow you to effectively form graphic competence), organizational and procedural (contains a description of the use of technology and includes models of teaching, learning and emotional and intellectual interaction of teacher and student), evaluative-effective (monitoring and diagnosing the effectiveness of educational and cognitive activities of students) and prognostic-regulative (allows you to manage the process of formation of graphic competence promotes and enables prediction of ways to further develop and correction) blocks. The proposed technology involves the study of all aspects of the educational process from goal setting, design and organization of the educational process to verify the effectiveness of the created pedagogical technology, and meets the basic methodological requirements for these criteria (conceptuality, system, science, structure, efficiency, controllability and reproducibility). In order to test the effectiveness of the designed pedagogical technology for the formation of graphic competence of future bachelors in computer science during 2017-2019. Research and experimental work was carried out in the 1930's, which included four stages: exploratory, ascertaining, formative, and analytical-generalizing. The hypothesis of the study was that the level of formation of graphic competence of future bachelors in computer science (including cognitive-emotional, personal-creative, motivational-activity and analytical-reflexive criteria) can be increased by applying the designed pedagogical technology.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Осадча Катерина Петрівна
2. Osadcha Kateryna P

Кваліфікація: к. пед. н., 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Спирін Олег Михайлович
2. Spirin Oleg M.

Кваліфікація: д. пед. н., 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Стрюк Андрій Миколайович

2. Striuk Andrii M.

Кваліфікація: к. пед. н., 13.00.10

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Москальова Людмила Юріївна

2. Moskalova Liudmyla Yuriiivna

Кваліфікація: д. пед. н., 13.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Прокоф'єв Євген Геннадійович

2. Prokofiev Yevhen H.

Кваліфікація: к. пед. н., 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Ляпунова Валентина Анатоліївна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Ляпунова Валентина Анатоліївна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.